

Er dette bybanekontorets halmstrå?

BYBANEN

KIM F. LINGJÆRDE
Sandviken

KOMMUNENS PROSJEKLEDELSE FOR bybaneutvikling tyr nå, med fylkeskommunens aksept, til sære grep for å tvinge gjennom Bryggen-alternativet.

BTs artikkel 29. april viser at man i et forsøk på å imøtekomme kritikk fra den foreløpige, uavhengige Unesco-rapporten som vurderer Bybanens konsekvenser for Verdensarven, velger å senke høyden på traseen foran Bryggen.

Det er mildt sagt oppsiktsvekkende, all den tid den tidligere prosjekterte høyden allerede i utgangspunktet er langt under lovbestemt nivå. Traseen langs Store Lungegårdsvann følger

loven, men av uvisse grunner gjelder ikke samme lovgivning for Bryggen og Vågen.

PLANLEGGERNE HAR FÅTT et problem. Å følge loven vil bety en forhøyning for traseen foran Bryggen, som alle skjønner ikke er mulig. Når uavhengige kilder peker på at selv den opprinnelige planen er utfordrende for Verdensarven, søker fagetaten å sikre prosjektet med å senke høyden i strid med all kunnskap om havnivåstigning og reguleringsbestemmelser. Det uttalte resonnementet er at bybaneavgangene bare kan stoppes når det blir for ille – og at skinnegangen tåler vann.

Fagmiljøet i Bergen kommune har sluppet opp for løsninger, og griper etter halmstrå. Det er på høy tid at de – bokstavelig talt – finner et bedre spor.

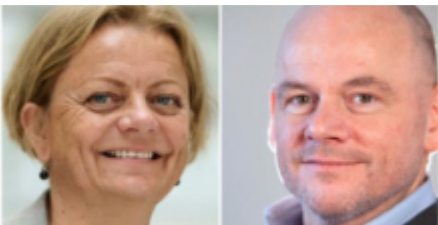

Slik visualiserer det tyske konsultantselskapet Michael Kloos situasjonen på Bryggen med bybane, sett fra Bradbenken. ILLUSTRASJON: MICHAEL KLOOS PLANNING AND HERITAGE CONSULTANCY

Du gjør helsetjenesten bedre

Virker tran mot korona? Det kan man finne ut hvis mange nok deltar i kliniske studier.

FORSKNING

ANNE KJERSTI FAHLVIK
Områdedirektør, Forskningsrådet

SVEINUNG HOLE
Leder for HelseOmsorg21-rådet

VI STÅR MIDT I EN pandemi. Den har vist oss at vi er sårbare. Da krisen var et faktum, var det tydelig at vi manglet legemidler og utstyr. Vi fikk en annen bevissthet om smitte og viktigheten av vaksiner, om hva som skal til for å utvikle vaksiner og å fremskaffe medisinsk utstyr. Vi skjønnte raskt at vi trengte mer data og ny kunnskap.

Er du en av dem som bidrar med å gi helsetjenesten ny innsikt om covid-19? I en studie ved Oslo universitetssykehus ønsker forskere å finne ut om covid-19 kan forebygges med tran. 33.000 personer deltar i en klinisk studie og tar daglig tran eller maisolje med sitronsmak. De svarer på spørreskjemaer og noen tar også blodprøver. Ved å delta i denne eller andre studier medvirker vi til medisinske fremskritt.

DET PÅGÅR ET mangfold av studier, og det er nødvendig å ha personer som ønsker å delta i utprøving.

Det er behov for deg og alle andre; menn og kvinner, unge og gamle, friske og syke, og det er behov for et stort etnisk mangfold. Ved å inkludere et bredt utvalg av befolkningen, sikres kunnskap om en behandlingsmetode er trygg og at effekten mer enn oppveier bivirkningene. Det er viktig at studier gjennomføres i hele landet – på sykehusene, i kommunene, hos fastlegene, hjemme – fysisk eller digitalt. Slik kan resultatene nyttiggjøres av mange og komme deg og meg til gode.

Et forskningsprosjekt ved Oslo universitetssykehus skal undersøke om tran virker forebyggende på koronavirus. 33.000 deltar i den kliniske studien. FOTO: JIL YNGLAND/NTB

Ofte forbindes klinisk forskning med utprøving av nye legemidler, for eksempel innen kreftområdet. Men klinisk forskning er mye mer enn det.

FOR ØYEBLIKKET PÅGÅR det rundt 500 studier i Norge. Disse krever ulik involvering av testpersoner: fra å delta i en spørreundersøkelse, prøve en ny diett og teste apper og elektroniske verktøy, til å delta i samtaleterapi, nye operasjonsmetoder, test av legemidler og rehabilitering etter skader og ulykker. En studie sammenlikner effekten av ulike ryggoperasjonsmetoder, en annen ser på ulike måter å sette i gang fødsel og en tredje undersøker hva som virker i samtaleterapi for personer med depresjon, for å nevne noen.

Myndighetene tar nå et krafttak for forskning i helsetjenesten. I januar la

helseminister Bent Høie frem den første nasjonale handlingsplanen for kliniske studier. Målet er en dobling av kliniske studier i spesialisthelsetjenesten og at fem prosent av alle pasientene skal delta i kliniske studier i 2025. Deltakelse i en klinisk studie er også et viktig tilbud til pasienter som får behandling. Pasienter får dermed tilgang til de mest lovende nye metodene og samtidig er de med å bygge mer kunnskap. Samarbeidet i slike studier er mellom pasienten, behandlende lege og ofte også et legemiddelfirma.

Vi i Forskningsrådet og HelseOmsorg21-rådet er enige i målene og støtter helhjertet helseministeren da dette er en vinn-vinn-vinn-sak for alle parter.

VI HÅPER DERFOR at du, både når du er på sykehus og hos fastlegen, oftere får spørsmål om å delta i et forskningsprosjekt.

Det finnes kliniske studier som leter etter pasienter. Spør din behandler om det er noe for deg og les informasjonen du får nøye før du bestemmer deg om du vil være med. Slike studier er nøye regulert og etisk vurdert – og din deltakelse kan bidra til mer kunnskap.

Ved å delta i kliniske studier medvirker du til forskning, medisinske fremskritt og viktig kunnskap slik at fremtidens pasienter får enda bedre behandling. På samme måte har du i dag glede av studier andre før deg har deltatt i.

Vil du også skrive i BT?
Send innlegget ditt til
debatt@bt.no!